EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.5.2022
COM(2022) 624 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Romanian vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Romanian vuoden 2022 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2022) 624 final} - {SWD(2022) 640 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Romanian vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Romanian vuoden 2022 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Tukivälineellä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää ja digitaalista siirtymää tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien palautumiskykyä ja potentiaalista kasvua. Se auttaa myös vahvistamaan julkisen talouden kestävyyttä ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin [XX] päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta. Hyväksyminen käynnisti vuoden 2022 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä otettiin asianmukaisesti huomioon Portossa toukokuussa 2021 pidetyssä sosiaalialan huippukokouksessa vahvistettu yhteinen sitoumus jatkaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 julistaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2022 painopisteet vuoden 2022 kestävän kasvun selvitystä varten. Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 myös asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella annettavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Romania kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu[4]. Samana päivänä komissio hyväksyi lisäksi ehdotuksen vuoden 2022 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi sen 14 päivänä maaliskuuta 2022.

(3) Geopoliittinen ja taloudellinen tilanne on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan maailmanlaajuisen pandemian jälkimainingeissa. Hyökkäyksen vaikutus jäsenvaltioiden talouksiin on näkynyt esimerkiksi energian ja elintarvikkeiden hintojen nousuna ja kasvunäkymien heikentymisenä. Energian hintojen nousu vaikuttaa erityisesti kaikkein haavoittuvimpiin kotitalouksiin, jotka ovat energiaköyhiä tai vaarassa joutua energiaköyhyyteen. EU:hun on myös virrannut ennennäkemätön määrä Ukrainasta pakenevia. Tilapäistä suojelua koskeva direktiivi otettiin tässä tilanteessa 4 päivänä maaliskuuta 2022 ensimmäistä kertaa käyttöön[5]. Ukrainasta pakeneville myönnetään direktiivin perusteella oikeus oleskella laillisesti EU:ssa sekä oikeus hakeutua koulutukseen, työmarkkinoille ja terveydenhuoltoon, saada asunto ja käyttää sosiaalipalveluita. Romanialle myönnetään poikkeuksellista tukea Ukrainasta pakenevien vastaanotto- ja kotouttamistarpeisiin Euroopan pakolaisten auttamiseksi perustetun koheesiopoliittisen tukitoimen (CARE) puitteissa sekä koheesiota ja Euroopan alueita tukevan elpymisavun (REACT-EU) ennakkorahoitusta lisäämällä.

(4) Koska taloudellinen ja geopoliittinen tilanne on muuttumassa nopeasti, vuonna 2022 aloitetaan uudelleen talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon kuuluva laaja talous- ja työllisyyspolitiikan koordinointi, ja ohjausjaksoa kehitetään elpymis- ja palautumistukivälineen toteuttamisvaatimusten mukaisesti siten kuin vuotta 2022 koskevassa vuotuisessa selvityksessä kestävästä kasvusta selostetaan. Hyväksyttyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kohdistuvat kaikkiin tai merkittävään osaan vuosien 2019 ja 2020 ohjausjaksoilla annetuista maakohtaisista suosituksista. Vuosien 2019 ja 2020 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä, kun elpymis- ja palautumissuunnitelmia tarkistetaan, päivitetään tai muutetaan asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti, niiden maakohtaisten suositusten lisäksi, joita on mahdollisesti annettu muokatun suunnitelman toimittamispäivään mennessä.

---

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

5 Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteen toteamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta (EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1).

(5) Yleinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna maaliskuusta 2020[6]. Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa[7], että päätös yleisen poikkeuslausekkeen deaktivoinnista tai sen soveltamisen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso EU:ssa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Talousnäkymien lisääntynyt epävarmuus ja suuret heikkenemisriskit sodan jatkuessa Euroopassa, ennennäkemätön energian hintojen nousu ja jatkuvat toimitusketjujen häiriöt edellyttävät vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamista jatkamista vuonna 2023.

(6) Komissio hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2022 tiedonannon, jossa annetaan laajaa finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2023 ja jolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja siten vahvistamaan politiikan koordinointia.[8] Komission mielestä vaikuttaa asianmukaiselta, että vuonna 2023 siirrytään talven 2022 talousennusteen makrotalouden näkymien perusteella kasvua tukevasta vuosien 2020–2022 finanssipolitiikan kokonaisvirityksestä pitkälti neutraaliin finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, mutta samalla on oltava valmiina reagoimaan muuttuvaan taloustilanteeseen. Komissio ilmoitti, että vuotta 2023 koskevia finanssipoliittisia suosituksia olisi edelleen eriytettävä jäsenvaltiokohtaisesti, ja niissä olisi otettava huomioon mahdolliset maiden väliset heijastusvaikutukset. Komissio kehotti jäsenvaltioita ottamaan tämän ohjauksen huomioon vakaus- ja lähentymisohjelmissaan. Komissio sitoutui seuraamaan tiiviisti talouden kehitystä ja mukauttamaan ohjaustaan tarvittaessa ja viimeistään talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketissa, jonka se esittää toukokuun 2022 lopussa.

(7) Vuotta 2023 koskevissa finanssipoliittisissa suosituksissa otetaan 2 päivänä maaliskuuta 2022 hyväksytyn finanssipoliittisen ohjauksen perusteella huomioon heikentyneet talousnäkymät, lisääntynyt epävarmuus ja muut heikkenemisriskit sekä talven talousennusteeseen verrattuna nopeampi inflaatio. Näiden seikkojen perusteella finanssipoliittisilla toimilla on lisättävä julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ja ylläpidettävä heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien ostovoimaa, jotta voidaan lievittää energian hinnan nousun vaikutuksia ja hillitä kerrannaisvaikutuksista johtuvia inflaatiopaineita kohdennettujen ja väliaikaisten toimenpiteiden avulla. Finanssipolitiikan on pysyttävä ketteränä, jotta sitä voidaan mukauttaa nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, ja sitä on eriytettävä maittain finanssipoliittisen ja taloudellisen tilanteen mukaan ottaen huomioon muun muassa altistuminen kriisille ja Ukrainasta pakenevien maahantulo.

(8) Romania toimitti 31 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 3 päivänä marraskuuta 2021 päätöksen Romanian

---

6 Komission tiedonanto neuvostolle vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista, Bryssel 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Komission tiedonanto neuvostolle, *Vuosi covid-19-pandemian alkamisesta – finanssipoliittiset toimet*, Bryssel, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

8 Komission tiedonanto neuvostolle, *Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2023*, Bryssel, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä.[9] Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Romania on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(9) Romania toimitti vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelmansa 12 päivänä toukokuuta 2022 ja vuoden 2022 lähentymisohjelmansa 4 päivänä toukokuuta 2022 asetuksen (EU) N:o 1466/97 4 artiklassa vahvistetun määräajan jälkeen. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2022 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Romanian puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(10) Komissio julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022 Romaniaa koskevan vuoden 2022 maaraportin[10]. Siinä arvioitiin Romanian edistymistä neuvoston vuosina 2019, 2020 ja 2021 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja arvioitiin elpymisen ja palautumisen tulostaulun pohjalta, miten Romania on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritettiin puutteita eli haasteita, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan vain osittain, sekä uusia ja kehittymässä olevia haasteita, kuten haasteet, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Maaraportissa arvioitiin myös Romanian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(11) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Romaniasta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022.[11] Komissio päätteli, että Romanian makrotaloudessa on epätasapainoja. Haavoittuvuustekijät liittyvät erityisesti maksutaseeseen, mikä on yhteydessä suuriin julkisen talouden alijäämiin, ja uudelleen esiin tulleisiin kilpailukykyongelmiin.

(12) Neuvosto hyväksyi 3 päivänä huhtikuuta 2020 päätöksen (EU) 2020/509 liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa, koska Romania ei noudattanut alijäämäkriteeriä vuonna 2019.[12] Neuvosto antoi 3 päivänä huhtikuuta 2020 myös suosituksen Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi viimeistään vuonna 2022.[13] Ottaen huomioon covid-19-pandemiaan liittyvän talouden toimeliaisuuden voimakkaan vähenemisen ja siihen liittyvän elpymistä tukevien finanssipoliittisten toimien tarpeen vuosina 2021 ja 2022 neuvosto antoi 18 päivänä kesäkuuta 2021 Romanialle uuden suosituksen[14] liiallisen alijäämän tilanteen

---

9 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 3 päivänä marraskuuta 2021, Romanian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 12319/21; ST12319/21 ADDI).

10 SWD(2022) 638.

11 COM(2022) 624.

12 Neuvoston päätös (EU) 2020/509, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa (EUVL L 110, 8.4.2020, s. 58).

13 Neuvoston suositus, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi (EUVL C 116, 8.4.2020, s. 1).

14 Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Romanian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 107).

lopettamiseksi vuoteen 2024 mennessä. Romanian olisi saavutettava julkistalouden alijäämätavoite, joka suhteessa BKT:hen on 8,0 prosenttia vuonna 2021, 6,2 prosenttia vuonna 2022, 4,4 prosenttia vuonna 2023 ja 2,9 prosenttia vuonna 2024 ja joka vastaa nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellistä kasvua, joka on 3,4 prosenttia vuonna 2021, 1,3 prosenttia vuonna 2022, 0,9 prosenttia vuonna 2023 ja 0,0 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vuotuista rakenteellista sopeutusta, joka on suhteessa BKT:hen 0,7 prosenttia vuonna 2021, 1,8 prosenttia vuonna 2022, 1,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttia vuonna 2024. Menettely jätettiin lepäämään syksyllä 2021 sen jälkeen, kun komissio oli arvioinut tuloksellisia toimia.

(13) Vuonna 2021 Romanian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 7,1 prosenttia suhteessa BKT:hen ja julkinen velka oli 48,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä vastasi neuvoston vuodeksi 2021 suosittamaa julkisen talouden alijäämätavoitetta. Rakenteellinen sopeutus vuonna 2021 on 1,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, eli enemmän kuin suositeltu 0,7 prosenttiyksikköä.

(14) Vuoden 2022 lähentymisohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2022 realistinen ja sen jälkeen suotuisa. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 2,9 prosenttia vuonna 2022 ja 4,4 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n kasvu on hitaampaa eli 2,6 prosenttia vuonna 2022 ja 3,6 prosenttia vuonna 2023. Erot johtuvat pääasiassa kotitalouksien ostovoimaan vaikuttavasta nopeasta inflaatiosta, kansainvälisestä ympäristöstä johtuvan luottamuksen heikkenemisen vaikutuksesta kulutukseen ja investointeihin sekä nettoviennin negatiivisesta vaikutuksesta, sillä energiahyödykkeiden hintojen odotetaan nousevan edelleen. Hallitus ennakoi vuoden 2022 lähentymisohjelmassaan julkisen talouden nimellisen alijäämän supistuvan 6,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 4,4 prosenttiin vuonna 2023. Supistuminen vuonna 2022 johtuu pääasiassa nimellisen BKT:n voimakkaasta kasvusta, odotetusta veronkannon tehostumisesta, useimpien julkisen sektorin palkkojen jäädyttämisestä sekä suunnitelmasta pitää tavaroihin ja palveluihin, sosiaaliavustuksiin ja muihin tulonsiirtoihin liittyvien menojen kasvu nimellisen BKT:n kasvuvauhdin alapuolella. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2022 lähentymisohjelman mukaan kasvavan suhteessa BKT:hen 49,4 prosenttiin vuonna 2022 ja 49,7 prosenttiin vuonna 2023. Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella komission kevään 2022 talousennusteen mukaan 7,5 prosenttia vuonna 2022 ja 6,3 prosenttia vuonna 2023. Tämä on suurempi kuin vuoden 2022 lähentymisohjelmassa ennustettu alijäämä, mikä johtuu pääasiassa odotettua suuremmista sosiaali- ja korkomenoista, energian hintojen nousun johdosta toteutettavien toimenpiteiden suuremmaksi arvioidusta nettovaikutuksesta, varovaisemmasta veronkannon odotettuja tuottoja koskevasta oletuksesta sekä siitä, että ohjelman menopuolella ei ole täsmennetty vakauttamistoimenpiteitä. Komission kevään 2022 talousennusteessa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on suurempi eli 50,9 prosenttia vuonna 2022 ja 52,6 prosenttia vuonna 2023. Ero johtuu pääasiassa suuremmista ennakoiduista alijäämistä.

Komission kevään 2022 talousennusteen perusteella keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvun (10 vuoden keskiarvon) arvioidaan olevan 3,6 prosenttia. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voivat vauhdittaa Romanian talouden potentiaalista kasvua.

(15) Hallitus on vuonna 2022 luopunut useimmista covid-19-kriisin takia toteutetuista toimenpiteistä, joten väliaikaisten hätätilanteen tukitoimenpiteiden ennakoidaan supistuvan 0,2 prosenttiin vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat julkisen talouden alijäämään. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset toimenpiteet ovat suhteessa BKT:hen 0,7 prosenttia vuonna 2022 ja 0,1 prosenttia vuonna 2023[15]. Nämä toimenpiteet koostuvat menopuolella pääasiassa vähittäis- ja tukkuhintojen hintakatoista ja tulopuolella energiantuottajien ylimääräisten voittojen verotuksesta. Muita toimenpiteitä ovat kotitalouksien ja pk-yritysten energia- ja kaasulaskujen korvausjärjestelmät sekä haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille myönnettävät energiatuet. Toimenpiteiden on ilmoitettu olevan väliaikaisia. Jos energian hinnat pysyvät kuitenkin korkeina myös vuonna 2023, joitakin näistä toimenpiteistä voitaisiin jatkaa. Osaa näistä toimenpiteistä ei ole kohdennettu. Tällainen toimenpide on muun muassa yleinen energian hintakattoa kotitalouksille. Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat myös kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset kustannukset ovat suhteessa BKT:hen 0,1 prosenttia sekä vuonna 2022 että 2023[16]. Julkisen talouden alijäämään vaikuttaa myös puolustusmenojen kasvu (0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen) vuonna 2023.

(16) Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan vuoden 2022 nimellinen alijäämä on suhteessa BKT:hen 1,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin neuvoston suosittama julkisen talouden alijäämätavoite, kun taas rakenteellisen rahoitusaseman sopeutuksen ennustetaan olevan –0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun suositus on 1,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä edellyttää huolellista analyysia, joka perustuu menojen kasvulle asetettuun vertailuarvoon. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan nettomääräisten perusmenojen kasvu (ilman kertaluonteisia toimenpiteitä ja tulopuolen finanssipoliittisia toimenpiteitä) on 9,6 prosenttia vuonna 2022 eli suurempi kuin suositeltu 1,3 prosenttia. Ennustettu kokonaismenojen kasvu vuonna 2022 johtuu pääasiassa eläkkeiden indeksoinnin ja budjetoitujen sosiaalitoimenpiteiden aiheuttamasta sosiaalimenojen kasvusta sekä niiden toimenpiteiden talousarviokustannuksista, joiden tarkoituksena on rajoittaa energian hintoja (vähennettynä tulopuolen toimenpiteillä) ja auttaa selviytymään Ukrainasta paenneiden henkilöiden maahantulosta. Myös välituotekäyttöön liittyvien menojen kasvulla, joka johtuu pääasiassa odotettavissa olevasta korkeasta kuluttajahintainflaatiosta, on merkitystä, joskin vähäisemmässä määrin. Nettomenojen kasvun poikkeama suositukseen nähden on samansuuntainen kuin rakenteellisen sopeutuksen poikkeama, mutta suurempi (nettomenojen kasvun poikkeama on 2,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ja rakenteellisen sopeutuksen poikkeama 2,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen). Ero selittyy osittain sillä, että komission kevään 2022 talousennusteen mukaan tulot suhteessa BKT:hen ovat vuonna 2022

---

15 Luvut kuvaavat syksyn 2021 jälkeen toteutettujen toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä – mahdolliset – pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

16 Ukrainasta EU:hun pakenevien kokonaismäärän oletetaan nousevan asteittain 6 miljoonaan vuoden 2022 loppuun mennessä, ja arvio heidän maantieteellisestä sijoittautumisestaan perustuu tämänhetkisen maahanmuuttajayhteisön kokoon, vastaanottavan jäsenvaltion suhteelliseen väkilukuun ja siihen, mihin Ukrainasta paenneet ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet maaliskuusta 2022 alkaen. Arviot talousarviokustannuksista henkeä kohti perustuvat komission Yhteisen tutkimuskeskuksen Euromod-mikrosimulaatiomalliin, jossa otetaan huomioon sekä käteisetuudet, joihin maahan tulleilla voi olla oikeus, että luontoissuoritukset, kuten koulutus ja terveydenhuolto.

suuremmat kuin komission kevään 2021 talousennusteen mukaan (0,9 prosenttiyksikköä suuremmat suhteessa BKT:hen). Tämä parantaa rakenteellista rahoitusasemaa mutta ei vaikuta menojen kasvulle asetettuun vertailuarvoon. Huolellisen analyysin perusteella on vaarana, että Romania ei noudata 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetussa neuvoston suosituksessa vuodeksi 2022 asetettuja julkisen talouden tavoitteita.

(17) Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan vuoden 2023 nimellinen alijäämä on suhteessa BKT:hen 1,9 prosenttiyksikköä suurempi kuin neuvoston suosittama julkisen talouden alijäämätavoite, kun taas rakenteellisen rahoitusaseman sopeutuksen ennustetaan olevan 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun suositus on 1,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä edellyttää huolellista analyysia, joka perustuu menojen kasvulle asetettuun vertailuarvoon. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan nettomääräisten perusmenojen kasvu (ilman kertaluonteisia toimenpiteitä ja tulopuolen finanssipoliittisia toimenpiteitä) on 1,7 prosenttia vuonna 2023 eli enemmän kuin suositeltu 0,9 prosenttia, sillä tavoitteiden saavuttamiseksi ei ole toteutettu konkreettisia toimenpiteitä. Huolellisen analyysin perusteella on vaarana, että Romania ei noudata 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetussa neuvoston suosituksessa vuodeksi 2023 asetettuja julkisen talouden tavoitteita. Koska on olemassa riski, että suositeltuja julkisen talouden tavoitteita ei saavuteta vuosina 2022 ja 2023, näyttää asianmukaiselta toteuttaa julkisen talouden lisätoimenpiteitä sopeutusuran noudattamiseksi ja liiallisen alijäämän korjaamiseksi viimeistään vuonna 2024.

(18) Vuoden 2022 lähentymisohjelmassa julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan asteittain 2,95 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan siten supistuvan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2024 mennessä. Julkisen talouden vakauttamisen on tarkoitus koskea pääasiassa talousarvion menopuolta. Suunnitelluista vakauttamistoimenpiteistä ei kuitenkaan ole toimitettu mitään tietoja. Julkisen talouden velan odotetaan ohjelman mukaan tasaantuvan suhteessa BKT:hen vuoteen 2025 mennessä ja pienentyvän 49,4 prosenttiin vuonna 2024 ja 48,9 prosenttiin vuonna 2025. Komission analyysin perusteella velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä suurilta.

(19) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan 2.2 kriteerin mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Ne auttavat vastaamaan kaikkiin tai merkittävään osaan niistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, jotka tuodaan esiin neuvoston Romanialle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa sekä niissä maakohtaisissa suosituksissa, joita on mahdollisesti annettu suunnitelman hyväksymispäivään mennessä. Suunnitelmassa käsitellään erityisesti verohallinnon täydellistä digitalisointia ja liiallisten verokannustimien asteittaista poistamista julkisen talouden laadun ja kestävyyden parantamiseksi. Suunnitelmalla autetaan myös osaltaan varmistamaan julkisen eläkejärjestelmän kestävyys ja oikeudenmukaisuus. Terveydenhuollon uudistusten ja digitalisaatioon tehtävien investointien odotetaan parantavan terveydenhuollon saatavuutta, kustannustehokkuutta ja kantokykyä. Näyttöön perustuvan päätöksenteon, pitkän aikavälin suunnittelun ja julkisten kuulemisten sekä julkisten hankintamenettelyjen parantamiseen tähtäävien toimenpiteiden odotetaan parantavan julkishallinnon laatua ja vaikuttavuutta, mikä puolestaan parantaa EU:n varojen

käyttöä. Vahvistamalla oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja tehokkuutta, parantamalla oikeussuojan saatavuutta ja parantamalla korruption torjuntaa suunnitelmassa pyritään ratkaisemaan oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen Romaniassa liittyvät keskeiset ongelmat Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti ja ottaen huomioon yhteistyö- ja seurantamekanismia koskevissa kertomuksissa annetut suositukset, lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän (GRECO) raportit, Venetsian komission lausunnot ja oikeusvaltiokertomukset. Keskeisissä uudistuksissa, jotka koskevat vähimmäispalkan määrittämistä ja vähimmäistoimeentuloa, valtionyhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän vahvistamista ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua, otetaan myös huomioon pitkäaikaiset maakohtaiset suositukset. Suunnitelmaan sisältyy myös yhtenäisen, inklusiivisen ja laadukkaan varhaiskasvatusjärjestelmän perustaminen sekä investoiminen lastenhoitoon. Suunnitelmalla edistetään kestäviä ja digitaalisia investointeja ja tuetaan tutkimus- ja kehitystoimintaa. Hiilestä irtautumiseen, hallituksen pilvipalvelujen perustamiseen ja sähköisen henkilökortin käyttöönottoon liittyvät keskeiset uudistukset ja investoinnit tukevat osaltaan vihreää ja digitaalista siirtymää.

(20) Romanian elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan myötävaikuttavan siihen, että vihreän ja digitaalisen siirtymän eteneminen jatkuu. Ilmastotavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus Romanian suunnitelman kokonaismäärärahoista on 41 prosenttia, ja digitaalisia tavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus on 21 prosenttia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täysimittainen täytäntöönpano siihen kuuluvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti auttaa Romaniaa toipumaan nopeasti covid-19-kriisin seurauksista ja vahvistaa samalla sen palautumiskykyä. Työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemmin muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

(21) Romania toimitti koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat[17] 14 päivänä huhtikuuta 2022 kumppanuussopimuksen osalta ja 6 päivänä toukokuuta 2022 ensimmäisen ohjelmansa osalta. Romanian on otettava vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmasuunnittelussa huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset noudattaen 24 päivänä kesäkuuta 2021 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/1060. Tämä on edellytys sille, että koheesiopolitiikan rahastoista saatavan taloudellisen tuen vaikuttavuus paranee ja sen tuoma lisäarvo on mahdollisimman suuri ja että samalla edistetään koordinointia, täydentävyyttä ja yhtenäisyyttä näiden rahastojen ja muiden unionin välineiden ja rahastojen välillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen ja koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon onnistuminen edellyttää myös investointien pullonkaulojen poistamista, jotta voidaan tukea vihreää ja digitaalista siirtymää sekä tasapainoista aluekehitystä.

(22) EU:n valtion- tai hallitusten päämiesten Versailles’n julistuksessa antaman toimeksiannon mukaisesti REPowerEU-suunnitelman tavoitteena on poistaa mahdollisimman pian asteittain Euroopan unionin riippuvuus Venäjältä tulevasta fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Tätä varten määritetään vuoropuhelussa jäsenvaltioiden kanssa sopivimmat kansallisen, alueellisen ja EU:n tason hankkeet,

[17] Asetus (EU) 2021/1060 (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

investoinnit ja uudistukset. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista yleensä sekä siirtyä tuomaan fossiilisia polttoaineita muualta kuin Venäjältä.

(23) Vuoden 2020 tietojen mukaan Romanian energiapaletti on edelleen vahvasti riippuvainen fossiilisista polttoaineista: öljyn ja kaasun osuus on noin 30 prosenttia kummankin, ja hiilen osuus on 10 prosenttia. Romania tuottaa itse noin 80 prosenttia kuluttamastaan kaasusta ja loput tuodaan Venäjältä (EU:ssa tuontikaasu kattaa suurimman osan kulutuksesta, ja keskimäärin 44 % tuonnista on peräisin Venäjältä). Raakaöljystä tuodaan Venäjältä 32 prosenttia kokonaistuonnista, kun EU:n keskiarvo on 26 prosenttia[18]. Romania on sitoutunut luopumaan hiilestä vuoteen 2032 mennessä. Tämän kunnianhimoisen tavoitteen saavuttamiseksi Romanian elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ja muihin EU:n rahastoihin, kuten modernisaatiorahastoon, sisältyy merkittäviä investointeja, joilla edistetään hiilestä irtautumista ottamalla käyttöön lisää uusiutuvan energian kapasiteettia. Vihreä siirtymä ja ennustettu energiankulutuksen huomattava kasvu edellyttävät kuitenkin energiansiirtoverkkojen merkittäviä parannuksia ja vihreän infrastruktuurin nopeampaa käyttöönottoa. Tämä edellyttää sääntelykehyksen parantamista ja investointien ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä, jotta he voivat osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille joko yksin tai yhdessä energiayhteisöjen kautta. Aikaistamalla investointeja infrastruktuuriin, kuten varastointiin, sekä kaasu- ja sähköverkkojen yhteenliitäntöihin naapurimaiden kanssa voitaisiin nopeuttaa energiatoimitusten monipuolistamista ja lisätä markkinoiden vakautta ja sopeutumiskykyä alueellisiin vaihteluihin. Tässä yhteydessä on otettava huomioon sekä Venäjän hyökkäys Ukrainaan että tuontiriippuvuuden vähentäminen, sillä energiajärjestelmä on edelleen vahvasti riippuvainen fossiilisista polttoaineista. Mustaltamereltä löydetyt kaasukentät tarjoavat Romanialle merkittävän tilaisuuden parantaa energiaomavaraisuuttaan ja auttaa huomattavasti naapurijäsenvaltioita vähentämään riippuvuutta Venäjältä tuotavasta maakaasusta. Kaasuun liittyvissä uusissa infrastruktuuri- ja verkkoinvestoinneissa suositellaan ottamaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset, jotta pitkän aikavälin kestävyys voidaan mahdollistaa muuttamalla infrastruktuuri ja verkot tulevaisuudessa kestäviä polttoaineita hyödyntäviksi. Mustaltamereltä löydetyt kaasukentät tarjoavat Romanialle merkittävän tilaisuuden parantaa energiaomavaraisuuttaan ja auttaa huomattavasti naapurijäsenvaltioita vähentämään riippuvuutta Venäjältä tuotavasta maakaasusta. Samaan aikaan Romanian elpymis- ja palautumissuunnitelmassa kaavaillaan 3 miljardin euron energiatehokkuustoimenpiteitä, jotka koskevat julkisia ja yksityisiä asuinrakennuksia sekä teollisuutta. On kuitenkin tarpeen mennä tätä ensimmäistä perusparannusaaltoa pidemmälle, jotta voidaan vähentää energiankulutusta ja riippuvuutta fossiilisista polttoaineista, koska elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoite ei kata koko rakennuskantaa. Romanian on parannettava edelleen politiikkakehystä rakennusten kunnostamisen nopeuttamiseksi. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämistä koskevaa tavoitetasoa on tarpeen nostaa edelleen, jotta Romania olisi linjassa 55-valmiustavoitteiden kanssa.

(24) Nopeutettu siirtyminen ilmastoneutraaliuteen ja luopuminen fossiilisista polttoaineista aiheuttaa monilla aloilla huomattavia rakenneuudistuskustannuksia. Romania voi

[18] Eurostat (2020), Venäjän tuonnin osuus kokonaistuonnista. EU27:n keskiarvon osalta kokonaistuonti perustuu EU27:n ulkopuolelta tulevaan tuontiin. Romanian osalta kokonaistuonti sisältää EU:n sisäisen kaupan. Raakaöljy ei sisällä jalostettuja öljytuotteita.

kuitenkin hyödyntää koheesiopolitiikan yhteydessä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismia siirtymisen sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi alueilla, joilla vaikutukset ovat suurimmat. Lisäksi Romania voi hyödyntää Euroopan sosiaalirahasto plussaa parantaakseen työllistymismahdollisuuksia ja vahvistaakseen sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

(25) Neuvosto on tutkinut Romanian vuoden 2022 lähentymisohjelman, ja sen lausunto[19] ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(26) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2022 lähentymisohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävistä suosituksista 1, 2 ja 3. Suosituksessa 1 tarkoitetulla finanssipolitiikalla autetaan muun muassa korjaamaan suuriin ja sitkeisiin vaihtotaseen alijäämiin liittyviä epätasapainoja, sillä parempi julkisen talouden rahoitusasema auttaa vähentämään koko Romanian talouden suuria ulkoisia rahoitustarpeita. Suosituksessa 2 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan muun muassa korjaamaan kilpailukykyyn liittyviä haavoittuvuustekijöitä. Suosituksessa 3 tarkoitetuilla politiikoilla autetaan muun muassa korjaamaan haavoittuvuustekijöitä, joita liittyy maksutaseeseen pidemmällä aikavälillä,

SUOSITTAA, että Romania toteuttaa vuosina 2022 ja 2023 toimia, joilla se

1. harjoittaa neuvoston 18 päivänä kesäkuuta 2021 antaman suosituksen mukaista finanssipolitiikkaa julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Romaniassa;

2. etenee elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanossa 3 päivänä marraskuuta 2021 annettuun neuvoston täytäntöönpanopäätökseen sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti; saattaa nopeasti päätökseen komission kanssa käytävät neuvottelut vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjoista, jotta niiden täytäntöönpano voidaan aloittaa;

3. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; helpottaa kestävän energiantuotannon laajentamista nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden kehittämistä, parantamalla energiansiirtoverkkoja ja lisäämällä yhteenliitäntöjä naapurijäsenvaltioiden kanssa; nopeuttaa perusparannuksia ja lisää niiden kunnianhimoa rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseksi.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

[19] .